

فصلنامه علمی پژوهش و برنامه‌ریزی شهری

سال ۱۱، شماره پیاپی ۴۱، تابستان ۱۳۹۹

شاپا چاپی: ۵۲۲۹-۲۲۲۸ - شاپا الکترونیکی: ۳۸۴۵-۲۴۷۶

<http://jupm.miau.ac.ir>

مقاله پژوهشی

تحلیل شاخص‌های شهر خلاق و ارتباط آن با مدیریت توسعه شهری سالم مطالعه موردی: کلانشهر اصفهان

حجت مهکویی: استادیار گروه جغرافیا، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران

نادر شیرانی: کارشناس ارشد مدیریت شهری آمایش شهری، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران

پذیرش: ۱۳۹۸/۸/۵

صص ۱۴۶-۱۳۱

دریافت: ۱۳۹۸/۵/۱۲

چکیده

در راستای توسعه پایدار شهرها تاکنون نظریه‌ها و الگوهای مختلفی ارائه شده است. در این باره می‌توان به نظریه‌هایی مانند شهر سالم و شهر خلاق اشاره کرد. هدف اصلی پژوهش، تحلیل شاخص‌های شهر خلاق و ارتباط آن با مدیریت توسعه شهری سالم در مناطق شهر اصفهان است. این پژوهش بر اساس هدف کاربردی و بر اساس ماهیت توصیفی-تحلیلی است. جهت تحلیل و سنجش داده‌ها از مدل ویکور استفاده شده و در فرایند انجام آن از ضریب آنتروپی شانون و در نهایت نیز از روش همبستگی پیرسون بهره گرفته شده است. نتایج نشان می‌دهد منطقه ۳ با نمره ۱ رتبه اول و منطقه ۵ با نمره ۰/۷۸۱ رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. کمترین سطح نیز مربوط به منطقه ۱۲ می‌باشد و مناطق ۵ و ۶ با نمره برابر با ۱ بهترین مناطق از لحاظ شاخص‌های شهر سالم هستند. کمترین نمرات نیز به مناطق ۱۵ و ۱۱ اختصاص دارد. در نهایت پس از تعیین نمره هر یک از مناطق بر اساس شاخص‌های شهر خلاق و سالم، رابطه بین این دو رویکرد در بین مناطق شهر اصفهان با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون تحلیل می‌شود. نتایج تحلیل‌های آماری نشان می‌دهد بین دو متغیر اصلی پژوهش رابطه وجود دارد. در واقع سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ است و ضریب همبستگی مثبت است. به این معنا که بین دو رویکرد در مناطق شهر اصفهان رابطه مستقیم وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ضریب بتا برابر با ۰/۶۱۴ است که می‌توان گفت ۶۰٪ تغییرات در زمینه توسعه شهر خلاق را می‌توان با شاخص‌های شهر سالم پیش‌بینی کرد.

واژگان کلیدی: توسعه شهری، شهر سالم، شهر خلاق، کلانشهر اصفهان.

مقدمه:

در طی قرن بیستم، جمعیت جهان به میزان چشم‌گیری افزایش یافته و بیشترین سرعت معطوف به مناطق شهری است (Sha and Tian, 2010: 601). در حال حاضر شهرها تقریباً نیمی از جمعیت جهان را دارا می‌باشند (Cohen, 2006:63) و پیش‌بینی‌های انجام شده توسط سازمان ملل متحد نشان می‌دهد که تقریباً تمامی رشد جمعیت جهان در ۳۰ سال آینده در مناطق شهری رخ خواهد داد (Mohamdi et al, 2010: 2). شهرها و مناطق وابسته به آن باید ویژگی‌های خاص داشته باشند که بتوانند به شهر خلاق تبدیل شوند. غیر از بسترهای دانش، صنعت و به ویژه صنایع با فناوری برتر، بسترهای اجتماعی و فرهنگی چون، تنوع اجتماعی، مطلوبیت محل زندگی، کیفیت زندگی و برابری اجتماعی جایگاه مهمی به خود اختصاص داده‌اند (Winden & et al, 2007 and Florida: 2005). نظریه شهر خلاق یکی از نوپاترین نظریه‌ها در مباحث برنامه‌ریزی شهری است. که به دنبال موج سوم شهرنشینی در دنیا بروز و نمود پیدا کرد. با وجود نوپا بودن، در مدت زمان کوتاه این نظریه به یکی از کاربردی‌ترین نظریه‌های حوزه مطالعات شهری بدل شده است؛ به طوری که امروزه در سطح جهانی سازمان فرهنگی و تربیتی ملل متحد (یونسکو) با استفاده از شاخص‌های شهر خلاق، سالیانه شهرهای جهان را مورد سنجش و ارزیابی قرار داده و فهرست شهرهای خلاق را در حوزه‌های مختلف ادبی هنری، فرهنگی و تاریخی و... منتشر می‌کند. رقابت برای قرارگیری در فهرست شهرهای خلاق یونسکو، انگیزه‌ای برای افزایش تلاش و تقاضای شهرها برای نیل به خلاقیت شهری در حوزه‌های مختلف برنامه‌ریزی شهری محسوب می‌شود. زیرا که خلاقیت شهری زمانی حاصل می‌شود که شهرها به سطح مشخص و تعریف شده‌ای در توسعه فضایی و مکانی رسیده باشند، تا توان رقابت با سایر شهرهای جهان را دارا باشند (Mokhtari Malekabadi & et al, 2015: 23). شهر خلاق ابتکار جدیدی برای گذار از حالت ایستایی به تکامل داشته و توجه توأمان به فناوری، زیرساختها، بخشهای تولیدی و منابع انسانی را تأکید می‌کند (Vickery, 2011: 4). حرکت به سمت ایجاد و تحقق شهر خلاق به دلیل جایگاه شهر به عنوان محل شکل‌گیری بسترهای جامعه دانایی، اهمیت و محور بودن شهرها در توسعه اقتصادی بسیار ضروری و مهم است (Zarabi & Mousavi, 2014: 19).

در اوایل سال ۱۹۸۶، دفتر منطقه‌ای سازمان بهداشت جهانی در اروپا، پیشنهادی را برای اجرای پروژه‌ای کوچک با هدف بهبود سطح بهداشت ارائه داد. این پروژه که تنها شش شهر را در بر می‌گرفت، پروژه شهرهای سالم نام گرفت و طی مراسمی در مارس ۱۹۸۶، در شهر لیسبون آغاز شد. این پروژه از همان آغاز به عنوان چارچوب استراتژیک توسعه و اجرای بهداشت و تئوری و عملکرد بهداشت عمومی مورد استفاده روزافزون قرار گرفت. نتایج حاصل از اجرای پروژه فوق، بی‌نهایت موفقیت‌آمیز بود. پس از آن، پروژه شهر سالم به عنوان راهکاری نوین، در شهرهای بیشتری از قاره اروپا و سپس در برخی شهرهای قاره‌های جهان شروع به کار کرد و به جنبشی تبدیل شد که رشد سریعی داشت (Zarabi et al, 2012: 132). این جنبش با این ایده و هدف شکل می‌گیرد که کلیه دست‌اندرکاران مسائل شهر را دور هم جمع کند و با استفاده از امکانات موجود با یک نظم و یک هدف معین برای سالم‌سازی محیط، برنامه‌ریزی کنند (Ziyari & Janbabanejad, 2012: 50). امروزه رویکرد شهر سالم به عنوان یکی از رویکردهای غالب در مطالعات شهری و روستایی و حتی در مقیاس ملی مطرح است (Mohamad & Moyedfar, 2012: 37). در راستای تحولات جدید، مفاهیم و واژه‌های جدید چون شهر خلاق، شهر هوشمند و شهر سالم و ... وارد حوزه برنامه‌ریزی و مدیریت شهری شدند که برای توصیف و تبیین نقش و کارکردهای جدید شهرها از سوی اندیشمندان و برنامه‌ریزان شهری مورد استفاده قرار گرفت (Zarghani & Eskandaran, 2015: 2). شهر خلاق به عنوان یک مکان با شکوفایی قوی هنر و فرهنگ، خلاقیت و نوآوری با به کارگیری شاخصهای توسعه پایدار است (Zarabi & et al, 2014: 3). در شهرهای خلاق با تأکید بر نخبگان و متخصصین برنامه‌ریزی شهری، مدیریت شهری، شهرسازان و سایر علوم مربوطه، شهرها تبدیل به مکان جذاب برای مطالعه، محل کار و حفظ نخبگان شهر می‌گردد و با بهبود کیفیت دانشگاه‌ها و مراکز علمی، کیفیت کار، کیفیت زندگی، سطح تحمل و شیوه زندگی می‌توان در این مسیر حرکت کرد. خلاقیت منبع مهمی برای تغییر، نوآوری، توسعه پایدار، پیش‌بینی و بازساخت موفق است، سرعت تغییرات شهری در حال افزایش است و رقابت شهری روزافزون نیاز به مدیران شهری و تصمیم‌سازانی دارد، که خلاق و خلاق‌تر باشند (Sarvar & et al, 2016: 324).

با توجه به اینکه شهرها موجوداتی زنده و پویا و انسان محور هستند، اهمیت برنامه‌ریزی شهر سالم با توجه به اصول و معیارهای آن در طی برنامه‌ریزی بلند مدت برای شهرها ضروری می‌باشند. و از آنجا که شهرهای خلاق می‌تواند پاسخی به نیازهای استفاده از ایده و خلاقیت ساکنین و مسئولان شهری برای توسعه شهر در ابعاد مختلف و در راستای توجه به شهر سالم و توسعه آن باشد، تحقیق و پژوهش در حوزه شهرهای خلاق و سالم ضروری بنظر می‌رسد. بخصوص در کلان شهرهایی همچون شهر اصفهان. مسائلی مانند عدم مشارکت

شهروندان، کمبود مهارت مدیران شهری در کنترل و نظارت شاخص‌های شهر خلاق و سالم در شهر اصفهان و چنین مسائلی انگیزه شد تا به بررسی این موضوع پرداخته شود. هدف اصلی از انجام این پژوهش، تحلیل شاخص‌های شهر خلاق و ارتباط آن با توسعه شهری سالم در مناطق شهری کلانشهر اصفهان است. در همین راستا پژوهش در پی آن است که ضمن بررسی وضعیت مناطق ۱۵ گانه شهر اصفهان به لحاظ شاخص‌های شهر خلاق به بررسی شاخصهای شهر سالم و وضعیت آن در شهر اصفهان به پردازد. در راستای هدف اصلی تحقیق شاخصهای شهر خلاق و شهر سالم را در مناطق شهر اصفهان مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و در نهایت راهکارها و پیشنهادهایی را در راستای نیل به اهداف ارائه دهد. پرسشهای اصلی مطرح در این مقاله این است که:

≠ مناطق مختلف شهر اصفهان از لحاظ شاخص‌های شهر خلاق و شهر سالم در چه وضعیتی قرار دارند؟

≠ بین شاخص‌های شهر خلاق و شهر سالم در شهر اصفهان چه رابطه‌ای وجود دارد؟

پیشینه و مبانی نظری تحقیق:

درباره شهرها و مناطق خلاق، اولین بار «دبور» در سال ۱۹۶۷ مبحثی را تحت عنوان «شهر تماشایی یا شهر نمایش» مطرح کرد (Akbari Motlagh, 2013:3). در حال حاضر ادبیات مربوط به شهر خلاق در دنیا، گسترده است و به طور پیوسته در حال رشد است. بسیاری از محققان در این ادبیات نظری سهمیم هستند. برخی از تحقیقات داخلی عبارتند از: ضرابی همکاران (۲۰۱۴) به بررسی میزان تحقق‌پذیری شهر خلاق (مقایسه تطبیقی بین شاخصهای توسعه پایدار شهری و معیارهای ایجاد شهر خلاق، نمونه‌ی مورد مطالعه: شهرهای استان یزد) پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که از بین متغیرهای گوناگون، متغیرهای نوآوری آموزشی دارای بیشترین تأثیرات به ترتیب در توسعه پایدار و شهرهای خلاق استان یزد داشته‌اند. ربانی و همکاران (۲۰۱۱) در تحقیق خود به بررسی جایگاه تنوع اجتماعی در ایجاد شهرهای خلاق و نوآور پرداخته است. در این تحقیق بر نقش مشارکت فعال و خلاق گروه‌های قومی و نژادی و مهاجر در شهر ادغام و ذوب آنان در جامعه میزبان تأکید شده است. شفیع و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهش خود به بررسی شهر اصفهان به عنوان شهر خلاق صنایع دستی با رویکرد توسعه گردشگری پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهند که شهر اصفهان بر اساس شاخص‌های تعریف شده توسط یونسکو و نظریه‌پردازی نظیر ساساکی، توان مطرح شدن به عنوان شهر خلاق صنایع دستی را دارا است. شبانی و ایزدی (۲۰۱۴) در مطالعه خود به بررسی و بازآفرینی شهری خلاق پرداخته‌اند. یافته‌ها حاکی از آن است که توجه به دو عامل اصلی فرهنگ و اقتصاد (رقابت) در بستر ویژگی‌های مکانی، ارتباط عمیقی بین نظریه شهر خلاق و باز آفرینی شهری پدید آورده است.

شهر خلاق: واژه خلاقیت در لغت نامه دهخدا به معنی خلق کردن، آفریدن و به وجود آوردن ذکر شده است (Sajadiyan, 2013: 46). مفهوم شهر خلاق به تازگی در کشورها به عنوان یک ابزار برنامه‌ریزی شهری با پتانسیل کاهش مشکلات اجتماعی و اقتصادی مربوط به شهرها معرفی شده است (Kakiuchi, 2015: 1). در نظریه شهر خلاق، خلاقیت به عنوان جزئی از هوش عمومی سنجیده می‌شود و در نتیجه افزایش توان نوآوری و تولید دانش در این راه از جمله شاخص‌های سنجش میزان پیشرفت اجتماعی به حساب می‌آید (Akbari Motlagh, 2014:4). طبق معیار سازمانی جهانی یونسکو، شهری خلاق است که از نوآوری‌ها و توانمندی‌های شهروندان در توسعه پایدار شهری استفاده شود و تفکر خلاق ساکنین همگام و هماهنگ با مدیریت شهری حرکت کند (Sajadiyan, 2013: 46). به منظور دستیابی به شهر خلاق و پایدار، حضور ۴ محور اکولوژی شهری (رقابت، توافق، کشمکش و هم‌رنگی) لازم و ضروری است.

شکل ۱- نقش محورهای اکولوژی شهری در رسیدن به شهر خلاق و پایداری - (Zarabi & et al, 2014: 3)

خلاقیت را می‌توان تمایل به تقسیم قدرت با هدف برخورداری از نفوذ بیشتر در کلتی وسیع‌تر دانست (Landry, 2007: 7). از میانه دهه ۱۹۹۰ به بعد ابتدا در بریتانیا و سپس در آمریکا، مفهوم شهر خلاق به یک پارادایم معمول و یک مدل جدید از گرایش به برنامه‌ریزی سیاستهای شهری تبدیل شده است (Reckwitz, 2009: 4). مفهوم شهر خلاق با بسیاری از مفاهیم دیگر پیوند خورده است. از جمله، می-

توان به صنایع خلاق، صنایع فرهنگی، فعالیت های فرهنگی و فعالیت های هنری شهر و اقتصاد دانایی اشاره کرد (Rabani & et al, 2011: ۱۶۱). شاخص های شهر خلاق فرایندها و پروژه های شهری را به منظور ارزیابی جهت خلاقیت های آنها بررسی می کند. این شاخص با سایر موارد متفاوت است زیرا که شهر در این شاخص به عنوان یک کلیت یکپارچه بررسی می شود. مجموعه حوزه های چهارگانه شهر خلاق به همراه متغیرهای تأثیرگذار در هر حوزه و شاخص ها و ویژگی ها در قالب جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- حوزه های چهارگانه شاخص های شهر خلاق

شاخصها و ویژگیهای هر متغیر	متغیرهای تأثیرگذار	حوزه های شهر خلاق
بالا بودن ارزش علم و آموزشی، پرورش و تکریم نخبگان، دسترسی به انواع فرصت های آموزشی برای همه مردم، مشارکت افراد، در همه سنین در فرایند آموزش و احساس رضایت آنان، ارتباط مدارس و فضاهای آموزشی با جامعه مدنی، تعامل و ارتباط میان دانشگاه و شهر در حل مسائل شهری	اعتماد مشارکت قابلیت دسترسی آموزشی و پرورش استعدادها	شناسایی و پرورش خلاقیت
نهادها و سازمانهای دولتی کوچک و فعال، قابلیت دسترسی آسان به سازمانها و نهادهای دولتی عملکرد شفاف و اخلاقی، ساختارهای افقی و مشارکتی و با حداقل بروکراسی، استفاده از پرسنل دولتی دارای انگیزه بالا، تعامل و ارتباط قوی پرسنل با بخش خصوصی، حمایت و تشویق مقامات و مسئولین توسط جامعه و شهروندان	چارچوب سیاسی و عمومی (سازمانها و نهادهای دولتی)	فعال سازی و حمایت از خلاقیت
احساس غرور و افتخار به حرفه ای بودن، رعایت و حفظ استانداردها در سطح بالا و متناسب با عملکرد حرفه ای ممتاز و برتر بودن شرکتها، سازمانها، افراد و محصولات، وجود ویژگی هایی چون قابلیت اطمینان بالا، وقت شناسی، بازده و کارایی بالا	عملکرد حرفه ای	
وجود افراد آینده نگر و پویا در بخش های مختلف، اولین مکان های ظهور و بروز گرایش ها و تحولات جدید الهام بخش بودن نحوه مدیریت و رهبری در این مکانها، امکان تفویض اختیارات و توانمندسازی دیگران، وجود تأمل و تفکر راهبردی و آینده نگرانه در مسائل شهری	مدیریت راهبردی و اثر بخش	
ارتباط فیزیکی و مجازی با داخل و خارج، تعامل و ارتباط فرهنگ های مختلف، وجود سیستم های حمل-ونقل عمومی کارآمد برخورداری از زیرساخت های ارتباطی و ارتباط ... فناورانه با سطح بالا، وجود خدمات هوایی و ریلی پیشرفته برای ورود و خروج افراد، رایج بودن صحبت کردن به زبان های خارجی در اماکن عمومی، تعامل با فضاهای خارجی در تمامی سطوح و زمینه ها	شبکه سازی و ارتباطات، رسانه ها کارآفرینی، اکتشاف و نوآوری	بهره برداری و مهیار خلاقیت
اعتماد به نفس شهروندان و رفتار محترمانه و صمیمی با یکدیگر، انجام گسترده فعالیت های فرهنگی کیفیت، پویایی و نوآورانه بودن هنرها، حمایت و تشویق بحث و ابراز احساسات، بهره گیری از مهارت ها، دیدگاهها و تکنیک های جمعی، غلبه رویکرد انسان محور در ساخت فضا، حمایت و تشویق تعامل و فعالیت های انسانی، طراحی بخشهای مختلف شهر به صورت یک ساختار منسجم و بدون مرز	تنوع، نشاط، بروز احساسات، فضاسازی برای خلاقیت، رفاه و ارتقاء سطح زندگی	تداوم حیات و ابزار خلاقیت

(Zarghani & Eskandaran, 2015: 12)

از دیگر شاخص های مطرح شده در خصوص شهر خلاق می توان به شاخص های فولوریدا، لندریو یونسکو و ... اشاره کرد:

جدول ۲- شاخص های شهر خلاق از دیدگاه های متفاوت

شاخص	شخص سازمان	ردیف
استعداد - فناوری - تسامح و تساهل (مداراگری)	فلوریدا	۱
سیستم آموزشی و کارآموزی - اقتصاد و صنعت - تسهیلات عمومی - ساختار اجتماعی - تنوع فضایی شهرها	لندری	۲
صنایع خلاق - پیوستگی جهانی - سرمایه انسانی - حمایت های عمومی - جذب توریسم - دوره هم کنشی فرهنگی - قابلیت های طبیعی	یونسکو	۳
استعدادهای خلاق - کیفیت زندگی - صنایع خلاق - زیرساخت های خلاق - میراث فرهنگی - مشارکت شهروندان - حاکمیت خلاقانه	ساساکی	۴
سرمایه انسانی - سرمایه ساختاری - سرمایه فرهنگی - سرمایه اجتماعی	هنگ کنگ	۵
صنایع خلاق - پیوستگی جهانی - صنایع کوچک - حمایت های عمومی - جذب توریسم - میراث فرهنگی - حاکمیت خلاقانه - جذابیت های اقتصادی	CCI	۶
منظر - هنر - نوع - فضاهای عمومی - آموزش عالی	وانولو	۷
صنایع خلاق - میراث خلاق - فرهنگ خلاق - توریسم - سیاست های فرهنگی - همکاری های بین المللی	اتحادیه اروپا	۸

(Mokhtari-malekabadi & et al, 2015: 27)

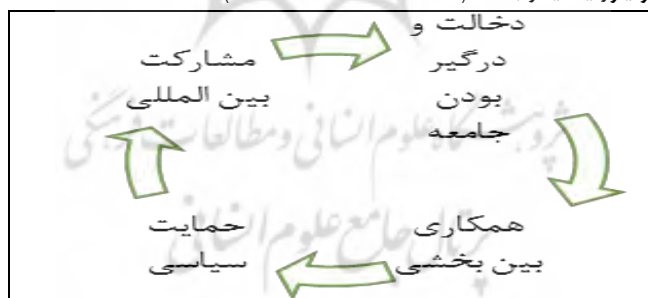
عوامل اصلی موفقیت و یا عناصر کلیدی شهر خلاق را می‌توان به صورت زیر بیان کرد. بیشتر این عناصر مواردی هستند که هم به فضای تولید و هم به فضای مصرف دلالت دارند و در واقع تفکیک آنها از یکدیگر دشوار است.

جدول ۳- عناصر کلیدی شهر خلاق و مشخصه‌های اصلی آن

عناصر کلیدی	مشخصه	حوزه تولید / مصرف
جو اجتماعی	ارزش‌ها و ویژگی‌های غالب؛ مدارای اجتماعی، پذیرش تنوع (خرده فرهنگ‌ها، ملیت‌های متفاوت)	هر دو
نمادها	ارزش نمادین میراث فرهنگی؛ خاک و یا ماهیت شهر به عنوان یک کلیت و فضاهای خاص درون شهری	هر دو
بازار کار و اشتغال	مجموعه متنوعی از کارمندان باهوش و خلاق؛ آموزش فنی و حرفه‌ای؛ بازار کار متراکم	هر دو
فضای کاری	شبکه‌های رو در رو؛ دانش تاکتیکی؛ جریان زندگی در فضای شهری؛ در نظر گرفتن احتمالات برای مواجهه با مسائل غیرمترقبه	هر دو
محیط ساخت و ساز؛ محیط سکونت و زندگی	تنوع و اندازه ساختمانها؛ جریان و حرکت در فضای شهری و خیابانی؛ متنوع؛ فضاهای عمومی دوستانه؛ وجود اعتماد در فضاهای محلی و همسایگی	هر دو
فراغت و تفریح	فستیوالهای فرهنگی؛ اماکن و امکانات ورزشی، پارکها؛ امکانات آموزشی؛ کتابخانه‌های تخصصی؛ فروشگاه‌های تخصصی؛ کافه‌ها و رستوران‌ها	مصرفی
محل‌های تولید	فضاهای قابل استفاده؛ ساختمان‌های صنعتی قدیمی؛ و دارای اعتبار و شهرت	تولیدی
سیاست، دولت و حکمرانی	ایجاد شرایط علاوه بر برنامه‌ریزی دقیق؛ ایجاد مشارکت میان مقامات محلی، شرکت‌ها، صنایع و گروه‌های علاقه‌مند در این زمینه	

(Zarghani & Eskandaran, 2015: 5)

شهر سالم: در سال ۱۹۹۴ در دومین کنفرانس محیط و سلامت که در هلیسنکی برگزار شد، برای نخستین بار به اهمیت سلامت شهری و اولویت دادن آن به سایر امور پرداخته شد. هدف از تشکیل کنفرانس‌های شهر سالم این است که تمامی انسانها از نظر چگونگی زیستن و سالم و سودمند زیستن به سطح قابل قبول جهانی ارتقاء یابند (Pourahmad & et al, 2013: 22). در ابتدا، فقط تمرکز بر روی شهرهای بزرگ بوده، اما رویکرد به سمت پوشش شهرهای کوچک و شهرکها تغییر یافت (World Health Organization Archive, 2007: 31) شهر سالم شهری است که محیط خود را بهبود می‌بخشد و منابع خودش را توسعه می‌دهد و لذا مردم آن شهر می‌توانند در دستیابی به حداکثر پتانسیل‌های خودشان یار و یاور یکدیگر باشند (Piri & et al, 2015: 48).

شکل ۲- مفهوم شهر سالم- (World Health Organization Archive, ۲۰۰۷: ۳۵)

چهار گروه اصلی شاخص‌ها از طرف دفتر منطقه اروپا در سازمان بهداشت جهانی مورد توجه قرار گرفته است. البته هر گروه اصلی شاخص‌های مربوط به خود را دارد در مجموع ۵۳ شاخص در این چهار گروه قرار می‌گیرد (Rahimi & Pazand, 2017: 73). این گروه‌ها عبارتند از: شاخص‌های بهداشت؛ شاخص‌های مراقبت بهداشتی؛ شاخص‌های زیست‌محیطی؛ شاخص‌های اقتصادی- اجتماعی. سازمان جهانی بهداشت این مجموعه شاخص‌ها را در قالب ۳ گروه عمده شاخص زیست‌محیطی، اقتصادی- اجتماعی و بهداشتی و به همراه تعداد زیادی متغیر برای شهرهای سالم مطرح کرده است (Nekoui & Afshar, 2015: 530). جدول ۴ استانداردها و شاخص‌های شهر سالم از نظر سازمان جهانی بهداشت را نشان می‌دهد.

جدول ۴- استانداردهای شهر سالم از نظر سازمان جهانی بهداشت

شاخصهای محیطی	شاخصهای اجتماعی - اقتصادی	شاخصهای بهداشتی
کیفیت آب: رنگ آب، طعم آب	نرخ بیکاری: درصد افرادی که بین سنین ۶۴-۱۵ سال قرار دارند و آمادگی کار کردن دارند اما در حال حصار شغلی ندارند.	پوشش سطح واکسیناسیون کودکان: درصد کودکانی که این واکسنها را دریافت کرده اند.
آلودگی هوا: محاسبه میزان so_2 , No_3 , O_3 سرب، گردوخاک، هوا	درصد افراد معلولی که استخدام شده اند: تعداد افراد معمولی که در سنین ۶۵-۱۸ سال هستند و در جایی مشغول به کار می باشند.	تعداد مرگ و میر کودکان زیر یک سال
میزان دوچرخه سواری در شهر: مجموع طول مسیرهای دوچرخه سواری به کل آن ناحیه	درصد افرادی که کمتر از درآمد سرانه دریافت می کنند.	شیوع بیماری های عفونی
سطح فضای سبز: مجموع پارک و فضای سبز موجود - دسترسی عموم به فضای سبز	درصد افراد بی خانمان	تولد نوزادان با وزن کم: تعداد نوزادانی که کمتر از ۲/۵ کیلو گرم وزن دارند. نسبت به تعداد کل نوزادان زنده متولد شده
حمل و نقل عمومی: تعداد وسایل - تعداد ایستگاه های اتوبوس - سطح پوشش حمل و نقل عمومی	کیفیت مسکن	وجود برنامه های آموزش سلامت: عناوین برنامه های اجرا شده - تعیین گروه هدف برنامه ها
مکانهای تفریحی و ورزشی: تعداد مکانهای تفریحی و ورزشی - فراهم بودن امکانات برای بانوان	نرخ سقط جنین نسبت به کل نوزادان زنده متولد شده	میزان انجام فعالیتهای بدنی
وجود خیابانهای پیاده رو: مجموع طول خیابانهای بدون ماشین به کل آن ناحیه		نسبت تعداد ارائه دهندگان خدمات درمانی به کل جمعیت

(Nekoui & Afshar, 2015: 531)

روش تحقیق:

این پژوهش بر اساس هدف کاربردی و براساس ماهیت توصیفی - تحلیلی است. هدف اصلی از انجام این پژوهش، بررسی وضعیت مناطق شهرداری اصفهان از لحاظ شاخص های شهر خلاق و سالم و همچنین بررسی ارتباط و همبستگی این دو رویکرد در مناطق شهری مذکور است. در این راستا روش انجام پژوهش از نوع همبستگی است. جهت بررسی از مدل ویکور و همچنین در فرایند انجام مدل مذکور از ضریب آنتروپی شانون برای بهره گرفته شده است. در نهایت نیز از طریق روش همبستگی پیرسون استفاده گردیده است. شکل زیر فرایند انجام پژوهش را نشان می دهد. در راستای رتبه بندی و تعیین وزن هر یک از مناطق پانزده گانه شهر اصفهان بر اساس رویکرد شهر سالم و خلاق، به ترتیب تعداد ۲۲ و ۸ شاخص انتخاب شده است. جدول زیر شاخصهای مورد مطالعه در پژوهش را نشان می دهد.

جدول ۶- شاخص های شهر خلاق و سالم

شاخص	رویکرد
تکنولوژی و فناوری های نوین، واحدهای تحقیق و توسعه، پارک علم و فناوری، مراکز هنری آکادمیک، شرکتهای دانش بنیان، صنایع خلاق، زیرساخت های هنری، هنرهای جدید، میراث های هنری قدیمی، تنوع کارکردی، تنوع قومی، تعاون و همیاری، رویدادهای فرهنگی و هنری، جاذبه های فرهنگی و هنری، ارائه کالاها و محصولات منحصر به فرد، استفاده از ظرفیتهای مغزی و استعداد های شاخص، استفاده صحیح و بکارگیری از جاذبه های محیطی (طبیعی)	شهر خلاق
سازگاری کاربری ها، زیبایی بافت محله ها، کیفیت دسترسی ها، دسترسی به خدمات محله ای، مقاومت مصالح ساختمانی، تنوع کالبدی، ایمنی و امنیت، مشارکت اجتماعی، حس تعلق، رضایتمندی از سکونت، تعاملات اجتماعی، حس مسئولیت ساکنان، کیفیت زندگی، آلودگی صوتی، آلودگی هوا، نحوه جمع آوری زباله، بهداشت محیط، کیفیت پوشش گیاهی و فضای سبز، کیفیت آب، احترام به حقوق شهروندی، مراکز تفریحی و گذران اوقات فراغت مناسب، مبلمان شهری مناسب	شهر سالم

(Authors considering studying different sources, ۲۰۱۹)

شهر اصفهان در ۴۳۵ کیلومتری تهران و در جنوب این شهر قرار دارد. شهر دارای طول جغرافیایی ۵۱ درجه و ۳۹ دقیقه و ۴۰ ثانیه شرقی و عرض جغرافیایی ۳۲ درجه و ۳۸ دقیقه و ۳۰ ثانیه شمالی می‌باشد. محدوده شهری آن به پانزده منطقه شهری تقسیم می‌شود و در خارج از محدوده شهری نیز از غرب به سمت خمینی شهر، از جنوب کوه صفه و سپاهان شهر، از سمت شمال به شاهین شهر و از شرق نیز به دشت سجزی منتهی می‌شود. جمعیت اصفهان در سال ۱۳۸۵ بالغ بر ۱,۵۸۳,۶۰۹ نفر بوده که این رقم در سال ۱۳۹۰ به ۱,۷۵۶,۱۲۶ نفر و در سال ۱۳۹۵ به ۱,۹۶۱,۲۶۰ نفر رسیده است.

یافته‌های پژوهش:

این یافته‌ها شامل رتبه‌بندی و تعیین امتیاز هر یک از مناطق شهر اصفهان بر اساس شاخص‌های شهر خلاق و سالم است. در این راستا وضعیت مناطق براساس رویکرد شهر خلاق و در ادامه وضعیت این مناطق از لحاظ شاخصهای شهر سالم بررسی می‌شود. براساس مطالعات انجام شده در بخش مبانی نظری پژوهش، تعداد ۱۸ شاخص در حوزه شهر خلاق انتخاب شد. در گام بعدی براساس این شاخصها پرسشنامه پژوهش طراحی گردید. در ادامه این پرسشنامه‌ها توسط کارشناسان حوزه مربوطه تکمیل شد. در این پرسشنامه از کارشناسان خواسته شد تا امتیاز هر یک از مناطق را براساس شاخص‌های ارائه شده تعیین نمایند. در نهایت پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها ماتریس تصمیم‌گیری تشکیل شد. این ماتریس امتیاز هر یک از مناطق را براساس شاخص‌ها نشان می‌دهد و در واقع مبنای عمل در مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره است. جدول زیر ماتریس تصمیم‌گیری در زمینه رویکرد شهر خلاق را نشان می‌دهد.

جدول ۷- ماتریس تصمیم‌گیری شهر خلاق

منطقه	تکنولوژی و فنآوری نوین	واحدهای تحقیق و توسعه	پارک علم و فناوری	مراکز هنری آکادمیک	شرکتهای دانش بنیان	صنایع خلاق	زیرساختهای هنری	هنرهای جدید	میراث های هنری قبیله‌ای	تنوع کارکردی	تنوع قومیتی	تعاون و همیاری	رویدادهای فرهنگی و هنری	جاذبه های فرهنگی و هنری	جاذبه کالاها و محصولات منحصربه فرد	استفاده از ظرفیتهای مغزی و استعدادهای شاخص	استفاده صحیح و بکارگیری از جاذبه های محیطی (طبیعی)	احترام به حقوق شهروندی
R1	۵	۳	۳	۵	۵	۳	۵	۳	۶	۵	۷	۶	۶	۶	۶	۵	۴	۴
R2	۳	۲	۲	۳	۲	۵	۴	۴	۷	۶	۵	۶	۴	۶	۶	۳	۳	۴
R3	۵	۲	۲	۵	۲	۷	۸	۷	۸	۵	۶	۶	۶	۸	۶	۸	۶	۶
R4	۵	۲	۳	۴	۳	۵	۵	۴	۴	۷	۸	۵	۶	۷	۵	۵	۵	۵
R5	۶	۴	۴	۵	۵	۶	۷	۳	۶	۸	۸	۴	۶	۶	۶	۵	۶	۵
R6	۵	۵	۵	۷	۵	۷	۷	۶	۹	۸	۸	۵	۸	۸	۷	۵	۵	۵
R7	۴	۲	۲	۲	۲	۳	۴	۳	۵	۷	۹	۵	۶	۶	۶	۵	۳	۵
R8	۳	۳	۳	۲	۲	۲	۳	۲	۳	۵	۷	۴	۴	۴	۴	۴	۳	۴
R9	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۲	۲	۴	۳	۴	۴	۴	۳	۳	۳	۳
R10	۳	۲	۲	۲	۳	۲	۲	۳	۳	۶	۶	۶	۳	۳	۳	۴	۴	۳
R11	۲	۲	۲	۲	۱	۵	۲	۴	۷	۴	۲	۵	۵	۵	۳	۴	۴	۴
R12	۲	۲	۲	۲	۱	۷	۴	۲	۲	۳	۸	۳	۲	۲	۴	۲	۱	۱
R13	۲	۲	۲	۲	۲	۴	۴	۳	۳	۵	۷	۶	۶	۲	۲	۲	۲	۱
R14	۲	۱	۲	۱	۲	۴	۳	۳	۴	۵	۶	۶	۴	۴	۳	۳	۲	۲
R15	۳	۲	۲	۳	۲	۳	۳	۴	۵	۶	۳	۷	۴	۷	۳	۳	۲	۲

(Studies of authors taken from expert questionnaires, 2019)

پس از تشکیل ماتریس تصمیم‌گیری، وزن نسبی شاخص‌ها تعیین می‌شود. در این راستا از ضریب آنتروپی شانون که یکی از دقیق‌ترین روش‌ها در زمینه وزن‌دهی به شاخص‌ها است، استفاده شده است. نتایج وزن‌دهی شاخصهای شهر خلاق در جدول ۸، ارائه شده است. براساس این جدول، شاخص رویدادهای فرهنگی و هنری با وزن نسبی ۰,۴۹۵۵، بیشترین اهمیت نسبی را دارد. همچنین شاخص استفاده صحیح و بکارگیری از جاذبه‌های محیطی (طبیعی) و استفاده از ظرفیتهای مغزی و استعدادهای شاخص در رتبه دوم و سوم قرار دارند. براساس نتایج بدست آمده شاخص تعاون و همیاری با وزن نسبی ۰,۰۰۰۳، کمترین اهمیت را در بین شاخصهای مورد مطالعه دارد.

جدول ۸- وزن نسبی شاخص های شهر خلاق

وزن نسبی	شاخص	وزن نسبی	شاخص	وزن نسبی	شاخص
۰/۰۱۶۹	رویدادهای فرهنگی و هنری	۰/۰۰۱۵	زیرساختهای هنری	۰/۰۰۱۲	تکنولوژی و فناوریهای نوین
۰/۰۳۲۵	جاذبههای فرهنگی و هنری	۰/۰۰۱۴	هنرهای جدید	۰/۰۰۱۴	واحدهای تحقیق و توسعه
۰/۰۶۲۷	ارائه کالاها و محصولات منحصربفرد	۰/۰۰۱۷	میراثهای هنری قدیمی	۰/۰۰۱۶	پارک علم و فناوری
۰/۰۱۲۵۷	استفاده از ظرفیتهای مغزی و استعدادهای شاخص	۰/۰۰۰۶	تنوع کارکردی	۰/۰۰۲۷	مراکز هنری آکادمیک
۰/۲۴۷۸	استفاده صحیح و بکارگیری از جاذبههای محیطی (طبیعی)	۰/۰۰۱۰	تنوع قومی	۰/۰۰۱۹	شرکتهای دانش بنیان
۰/۴۹۵۵	رویدادهای فرهنگی و هنری	۰/۰۰۰۳	تعاون و همیاری	۰/۰۰۱۴	صنایع خلاق

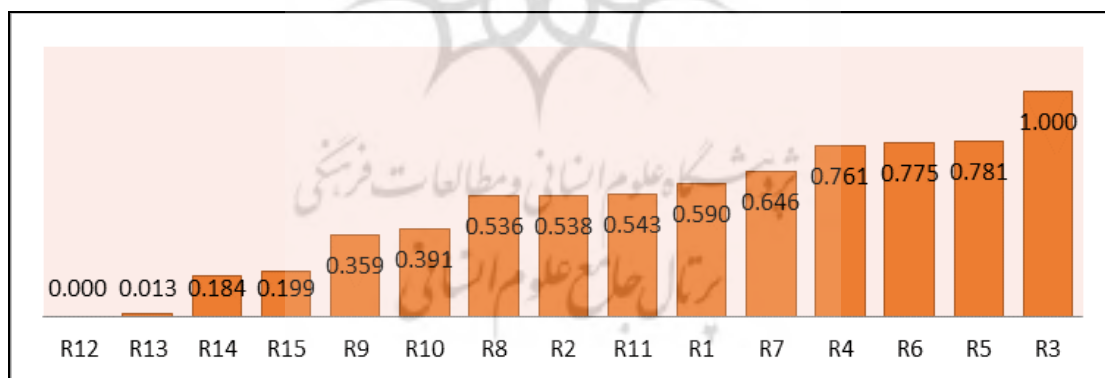
(Writers' calculations, ۲۰۱۹)

نتایج بررسی های انجام شده در مدل ویکور برای رتبه بندی مناطق شهرداری اصفهان از لحاظ شاخصهای شهر خلاق نشان داد که منطقه ۳ با نمره ۱ رتبه اول را دارد. منطقه ۵ با نمره ۰/۷۸۱ رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. همچنین مناطق ۶ و ۴ به ترتیب در رتبه های سوم و چهارم قرار دارند. کمترین سطح خلاقیت نیز مربوط به منطقه ۱۲ می باشد که نمره صفر را کسب کرده است. جدول ۹ نتایج را در این بخش به تفصیل نشان می دهد.

جدول ۹- تعیین نمره مناطق شهر اصفهان براساس شاخصهای شهر خلاق

منطقه	منطقه ۳	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۴	منطقه ۷	منطقه ۱	منطقه ۱۱	منطقه ۲
نمره ویکور	۱	۰/۷۸۱	۰/۷۷۵	۰/۷۶۰	۰/۶۴۵	۰/۵۸۹	۰/۵۴۲	۰/۵۳۷
منطقه	منطقه ۸	منطقه ۱۰	منطقه ۹	منطقه ۱۵	منطقه ۱۴	منطقه ۱۳	منطقه ۱۲	
نمره ویکور	۰/۵۳۶	۰/۳۹۱	۰/۳۵۹	۰/۱۹۸	۰/۱۸۳	۰/۰۱۳	۰	

(Writers, 2019)

شکل ۵- نمودار مقایسه مناطق شهر اصفهان براساس شاخص های شهر خلاق. (Writers, 2019)

در ادامه مطالعات انجام شده، وضعیت هر یک از مناطق شهرداری اصفهان براساس رویکرد شهر سالم نیز بررسی شده است. در این راستا مطابق با مطالعات مبانی نظری پژوهش، تعداد ۲۲ شاخص انتخاب و سپس با استفاده از پرسشنامه کارشناسان ماتریس تصمیم گیری تشکیل شد (جدول ۱۰).

جدول ۱۰- ماتریس تصمیم‌گیری شهر سالم

منطقه	سازگاری کاربریها	زیبایی بافت محله‌ها	کیفیت دسترسیها	دسترسی به خدمات محله‌ای	مقاومت مصالح ساختمانی	تنوع کالبدی	ایمنی و امنیت	مشارکت اجتماعی	حس تعلق	رضایتمندی از سکونت	تعاملات اجتماعی	حس مسئولیت ساکنان	کیفیت زندگی	آلودگی صوتی	آلودگی هوا	نحوه جمع‌آوری زباله	بهداشت محیط	کیفیت پوشش گیاهی و فضای سبز	کیفیت آب	احترام به حقوق شهروندی	مراکز تفریحی و گذران اوقات فراغت مناسب	میلان شهری مناسب
R1	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۵	۶	۸	۷	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶
R2	۴	۶	۶	۶	۶	۶	۴	۵	۶	۶	۴	۵	۴	۶	۷	۶	۶	۵	۴	۵	۵	۶
R3	۳	۶	۶	۶	۴	۴	۴	۶	۶	۴	۵	۶	۴	۷	۷	۶	۵	۶	۶	۵	۵	۵
R4	۴	۶	۶	۶	۷	۵	۵	۴	۵	۵	۵	۵	۵	۷	۸	۴	۶	۶	۴	۵	۶	۵
R5	۶	۷	۷	۷	۸	۸	۶	۵	۶	۸	۸	۸	۸	۷	۷	۴	۷	۷	۲	۵	۷	۷
R6	۵	۷	۷	۷	۶	۸	۶	۵	۷	۹	۸	۸	۸	۷	۸	۵	۷	۶	۲	۵	۶	۷
R7	۴	۵	۵	۵	۵	۶	۶	۵	۷	۵	۵	۵	۵	۸	۸	۴	۴	۵	۲	۴	۴	۴
R8	۲	۳	۴	۴	۷	۷	۴	۴	۴	۲	۴	۷	۲	۹	۸	۲	۳	۶	۳	۲	۳	۲
R9	۳	۴	۴	۵	۴	۵	۵	۶	۸	۸	۴	۵	۵	۶	۶	۳	۴	۹	۲	۴	۴	۴
R10	۴	۷	۷	۷	۶	۷	۷	۷	۶	۶	۶	۶	۷	۶	۶	۳	۵	۷	۲	۵	۴	۴
R11	۶	۳	۵	۵	۳	۷	۷	۷	۹	۸	۹	۹	۶	۵	۵	۳	۴	۹	۳	۲	۳	۲
R12	۴	۲	۵	۵	۴	۳	۲	۲	۲	۲	۲	۴	۴	۸	۸	۳	۳	۴	۳	۲	۳	۲
R13	۵	۴	۶	۶	۵	۴	۵	۶	۶	۶	۶	۵	۵	۶	۶	۳	۴	۶	۳	۴	۵	۴
R14	۶	۳	۴	۶	۲	۴	۳	۷	۲	۲	۴	۴	۴	۷	۸	۴	۴	۳	۴	۴	۴	۳
R15	۵	۳	۵	۴	۴	۵	۴	۶	۷	۶	۷	۶	۵	۶	۶	۳	۳	۵	۳	۴	۴	۲

(Studies of authors taken from expert questionnaires, 2019)

در گام بعدی و پس از تشکیل ماتریس تصمیم‌گیری، باید وزن نسبی هر یک از شاخص‌ها تعیین شود. برای این کار همان‌گونه که اشاره شد، از مدل آنتروپی شانون استفاده شده است. نتایج بررسی وزن نسبی هر یک از ۲۲ شاخص شهر سالم در جدول ۱۱، ارائه شده است. براساس نتایج بدست آمده، شاخص میلان شهری مناسب با وزن نسبی ۰/۴۹۹ رتبه اول را دارد. در رتبه دوم نیز شاخص مراکز تفریحی و گذران اوقات فراغت مناسب با وزن نسبی ۰/۲۴۹ قرار گرفته است.

جدول ۱۱- وزن نسبی شاخص‌های شهر سالم

شاخص	وزن نسبی	شاخص	وزن نسبی	شاخص	وزن نسبی
سازگاری کاربریها	۰۰۰۶۰	حس تعلق	۰۰۱۴۰	نحوه جمع‌آوری زباله	۰۰۷۸۷۰
زیبایی بافت محله‌ها	۰۰۱۱۰	رضایتمندی از سکونت	۰۰۱۸۰	بهداشت محیط	۰۱۵۷۰
کیفیت دسترسی‌ها	۰۰۰۴۰	تعاملات اجتماعی	۰۰۰۸۰	کیفیت پوشش گیاهی و فضای سبز	۰۳۱۳۰
دسترسی به خدمات محله‌ای	۰۰۰۴۰	حس مسئولیت ساکنان	۰۰۰۴۰	کیفیت آب	۰۶۲۵۲۰
مقاومت مصالح ساختمانی	۰۰۱۰۰	کیفیت زندگی	۰۰۱۰۴۰	احترام به حقوق شهروندی	۱۲۴۹۷۰
تنوع کالبدی	۰۰۰۸۰	آلودگی صوتی	۰۰۲۰۳۰	مراکز تفریحی و گذران اوقات فراغت مناسب	۲۴۹۸۹۰
ایمنی و امنیت	۰,۰۰۰۷	آلودگی هوا	۰۰۳۹۵۰	میلان شهری مناسب	۴۹۹۶۳۰
مشارکت اجتماعی	۰۰۰۵۰				

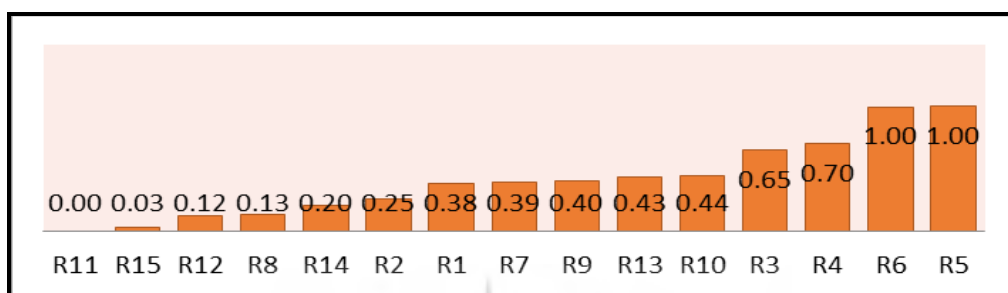
(Studies of authors taken from expert questionnaires, 2019)

در ادامه مطالعات انجام شده، ضریب هر یک از مناطق شهر براساس شاخص های شهر سالم با استفاده از مدل ویکور تحلیل شده است. نتایج این بخش نشان داد که مناطق ۵ و ۶ با نمره برابر با ۱ بهترین مناطق از لحاظ شاخص های شهر سالم هستند. کمترین نمرات نیز به مناطق ۱۵ و ۱۱ اختصاص دارد.

جدول ۱۲- تعیین نمره مناطق شهر اصفهان براساس شاخص های شهر سالم (Studies by Authors, 2019)

منطقه	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۴	منطقه ۳	منطقه ۱۰	منطقه ۱۳	منطقه ۹	منطقه ۷
نمره ویکور	۱	۱	۰/۷۰۴	۰/۶۵۲	۰/۴۴۰	۰/۴۳۴	۰/۳۹۹	۰/۳۹۳
منطقه	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۱۴	منطقه ۸	منطقه ۱۲	منطقه ۱۵	منطقه ۱۱	
نمره ویکور	۰/۳۸۱	۰/۲۵۱	۰/۲۰۵	۰/۱۲۸	۰/۱۲۲	۰/۰۲۶	۰	

(Studies of authors taken from expert questionnaires, 2019)

شکل ۶- نمودار مقایسه مناطق شهر اصفهان براساس شاخص های شهر سالم- (Writers, 2019)

در نهایت پس از تعیین نمره هر یک از مناطق براساس شاخص های شهر خلاق و سالم، رابطه بین این دو رویکرد در بین مناطق شهر اصفهان با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون تحلیل می شود. ضریب همبستگی همیشه عددی بین ۱ تا -۱ است. ضریب همبستگی بین ۰ تا ۱ به معنی داشتن همبستگی مثبت است و هرچه این ضریب به ۱ نزدیک تر باشد همبستگی قوی تر است. همبستگی مثبت یعنی با افزایش نمره یک متغیر نمره متغیر دیگر نیز افزایش می یابد. نتایج تحلیل های آماری نشان داد که بین دو متغیر اصلی پژوهش رابطه وجود دارد. در واقع سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ است. ضریب همبستگی نیز یک عدد مثبت است. به این معنا که بین دو رویکرد در مناطق شهر مورد مطالعه رابطه مستقیم وجود دارد. در واقع اینگونه می توان تحلیل کرد که با سرمایه گذاری در زمینه شاخص های شهر سالم می توان در راستای افزایش خلاقیت مناطق شهری نیز گام برداشت. ضریب ۰/۶۱۴ در تحلیل پیرسون ضریب نسبتاً خوبی است و نشان می دهد که دو متغیر در سطح نسبتاً بالا رابطه دارند.

جدول ۱۳- خلاصه نتایج تحلیل ضریب همبستگی پیرسون

Correlations			
		شهر خلاق	شهر سالم
شهر خلاق	Pearson Correlation	۱	*/۶۱۴
	Sig. (2-tailed)		/۰۱۵
	N	۱۵	۱۵
شهر سالم	Pearson Correlation	*/۶۱۴	۱
	Sig. (2-tailed)	/۰۱۵	
	N	۱۵	۱۵

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

(Studies by Authors, 2019)

در این مرحله پس از تعیین و تأیید همبستگی میان متغیر مستقل و وابسته پژوهش، با استفاده از رگرسیون خطی به مدل سازی تغییرات دو متغیر اصلی پژوهش پرداخته شده است. مدل رگرسیون خطی فرض می کند که یک رابطه خطی بین متغیر وابسته و هر پیشگو وجود دارد. در این پژوهش متغیر وابسته میزان خلاقیت مناطق شهرداری اصفهان است. متغیر مستقل نیز امتیاز هر منطقه از لحاظ شاخص های شهر سالم است. جدول ۱۴، نتایج مدل رگرسیون را نشان می دهد. مطابق با این جدول مدل رگرسیونی برای متغیرهای پژوهش به شکل زیر بیان می شود:

$$Y \cong .0/253. 0/574X$$

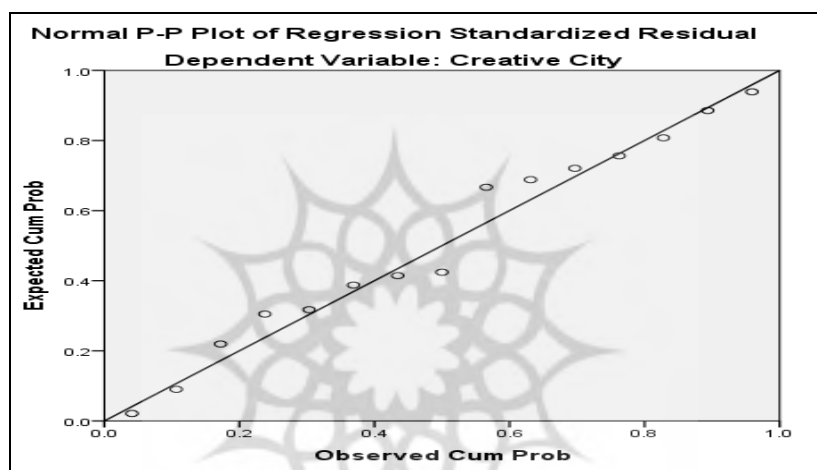
ضریب تأثیر رگرسیونی استاندارد شده بتا، به ما کمک می‌کند تا سهم نسبی هر متغیر مستقل در تبیین تغییرات متغیر وابسته را پیش-بینی کنیم. در این زمینه نتایج نشان داد که ضریب مذکور برابر با ۰/۶۱۴ است که می‌توان گفت حدود ۶۰٪ از تغییرات در زمینه توسعه شهر خلاق را می‌توان با شاخصهای شهر سالم پیش‌بینی کرد.

جدول ۱۴- نتایج تحلیل رگرسیون خطی

Coefficients ^a						
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	
	B	Std. Error	Beta			
۱	(Constant)	.۲۵۳	.۱۰۴		۲.۴۲۵	.۰۳۱
	SA	.۵۷۴	.۲۰۵	.۶۱۴	۲.۸۰۶	.۰۱۵

a. Dependent Variable: Creative City

(Studies by Authors, 2019)

(Studies by Authors, 2019)

نتیجه‌گیری:

در این پژوهش موضوع شهر خلاق و شهر سالم در مناطق شهرداری کلانشهر اصفهان مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت. در این راستا تعداد ۱۸ شاخص برای شهر خلاق و ۲۲ شاخص برای شهر سالم انتخاب و در ادامه با استفاده از روش دلفی و پرسشنامه کارشناسان امتیاز مناطق براساس هر یک از شاخص‌ها تعیین و نهایتاً با استفاده از مدل ویکور و ضریب آنتروپی شانون مناطق رتبه‌بندی شدند. نتایج این بخش از پژوهش نشان داد که در زمینه رویکرد شهر خلاق منطقه ۳ با نمره ۱ رتبه اول را دارد و منطقه ۵ نیز با نمره ۰/۷۸۱ رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. کمترین سطح خلاقیت نیز مربوط به منطقه ۱۲ می‌باشد که نمره صفر را کسب کرده است. براساس رویکرد شهر سالم، نتایج حاکی از آن است که مناطق ۵ و ۶ با نمره برابر با ۱ بهترین مناطق بوده و کمترین نمرات نیز به مناطق ۱۵ و ۱۱ با نمره ۰/۰۲۶ و صفر اختصاص دارد. در ادامه مطالعات، پس از بررسی و تشریح یافته‌های پژوهش، با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون، به تجزیه و تحلیل اطلاعات پرداخته شد. نتایج این بخش از پژوهش نیز نشان داد که رابطه مستقیمی میان رویکرد شهر سالم و شهر خلاق وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون برابر با ۰/۶۱۴ نیز نشان داد که حدود ۶۰٪ از تغییرات در زمینه توسعه شهر خلاق را می‌توان با شاخص‌های شهر سالم پیش‌بینی کرد. در پایان باید اشاره کنیم که رشد شهرها در دهه‌های اخیر بسیار لجام گسیخته و بی‌رویه اتفاق افتاده است. این رشد بی‌رویه، در دهه‌های ۱۹۷۰ بیش از پیش آشکار شد. این موضوع سبب گردید تا رویکرد توسعه پایدار در دستور کار قرار گیرد. به واسطه این رویکرد الگوهای مختلفی از توسعه شهرها پیشنهاد شد. در این چارچوب می‌توان به الگوهای مورد مطالعه پژوهش یعنی شهر خلاق و سالم اشاره کرد. اما نکته‌ای که در اینجا مغفول مانده است، ارتباطی است که میان این رویکردها وجود دارد. این پژوهش ثابت کرد که میان نظریه‌ها و الگوهای توسعه شهری رابطه معنادار وجود دارد. لذا توسعه شهری موفق زمانی اتفاق می‌افتد که این

الگوها در ارتباط با یکدیگر در دستور کار مدیریت شهری قرار بگیرد. بنابراین می توان گفت با توجه به تغییرات و تحولاتی که در سال های اخیر در سکونتگاه های شهری اتفاق افتاده است، الگوهای نوینی برای حل مسائل شهری ارائه شده است. این الگوها یک هدف مشترک را با عنوان توسعه پایدار و تعالی جامعه شهری دنبال می کنند. لذا باید در رابطه با یکدیگر بررسی و مورد آزمون قرار گیرند.

References:

1. Akbari Motlagh, M. (2013): *Investigating the Dimensions of Creative City Theory and Its Impact on Sustainable Urban Development with an Emphasis on Global Experiences, National Conference on Sustainable Architecture and Urban Development Bokeran, May 26.*
2. Akbari Motlagh, M. (2013): *Creative aspects of the theory and its impact on sustainable urban development with an emphasis on international experiences. National Conference on sustainable architecture and urban development, enterprise structures desert, Bukan, Iran. (In Persian)*
3. Cohen, B. (2006): *“Urbanization in developing countries: Current trends, future projections, and key challenges for sustainability”*, *Technology in Society* 28, pp: 63-80;
4. Kakiuchi, E. (2015): *Culturally creative cities in Japan: Reality and prospects. City, Culture and Society*, 1-8.
5. Landry, C. (2007): *Creativity and The City, Thinking Through The Steps, The Urban Re-inventors , Confronting Strategies in Urban Reinvention, Issue 1, PP: 1-21.*
6. Mohamadi, J. et al. (2010): *Evaluation of effective elements in determining the density of the city from an environmental point of view Case study of Isfahan metropolis; Proceedings of the Fourth International Congress of Islamic Geographers of the Islamic World. (In Persian)*
7. Mohamadi, J. Moyadfar, S. (2012): *Comparative Evaluation of Healthy City Indicators Status in Arid Cities (Ardakan City); Journal of Geography, Volume 3, Number 4, pp. 37-54. (In Persian)*
8. Mokhtari Malek Abadi, R., Marsousi, N., Ali Akbari, I., Amini, D. (2015): *Explaining the Indicative Criteria of Spatial Indicators of the Creative City Space with the Iranian-Islamic Approach, Iranian Journal of Islamic Studies, No. 22, pp. 23-39.*
9. Nekouii, M. Afshar, Z. (2015): *Analysis of Healthy City Indicators in Kerman in 2012; Journal of Tolo Behdasht, 14, No. 6, pp. 542-529. (In Persian)*
10. Piri, F. Amanpour, S. Abaspour, m. (2015): *Spatial Analysis of Healthy City Indicators in Ilam City Center; Journal of Planning Studies of Human Settlements, 10, No. 31, pp. 45-60. (In Persian)*
11. Pourahamad, A. Garousi, A. Nouri, A. (2013): *Evaluation of Housing Indicators in Nazar Abad with Healthy City Approach; Journal of Physical - Space Planning, 2, No. 4, pp. 21-21. (In Persian)*
12. Rabani-khourasgani, R. Adibi-sedeh, M. Moazeni, A. (2011): *Investigating the Role of Social Diversity in Creating Creative Cities and Innovative Cities; Journal of Geography and Development, No. 21, pp. 159 – 180. (In Persian)*
13. Rahimi, M. Pazand, F. (2017): *Analysis and Evaluation of Urban Quality of Life with Healthy Approach; Case Study: Kerman; Journal of Regional Planning, 7, No. 25, pp. 69-82. (In Persian)*
14. Reckwitz, A. (2009): *Die selbstkulturalisierung der Stadt: Zur Transformation moderner Urbanite in der “creative city“*, *Mittelweg* 36, 18(2): 2-34
15. Sajadiyan, M. (2014): *Fourth Wave University, Interactive Engagement, and Creative Cities (Optimizing Country Strategy Analysis); Journal of Zagros Landscape Geography and Urban Planning, Year 6, No. 19, pp. 56-39. (In Persian)*
16. Sarvar, R. Akbari, M. Amani, M. Taleshi- Anbohi, M. (2016): *Analysis of Urban Neighborhood Performance in terms of Creative City Indicators; Case Study: Bonab City; Journal of Geography, 14, No. 48, Spring, pp. 351-322. (In Persian)*
17. Sha, M, Tian. G. (2010): *“An analysis of spatiotemporal changes of urban landscape pattern in Phoenix metropolitan region”*, *International Society for Environmental Information Sciences 2010 Annual Conference (ISEIS), Procedia Environmental Sciences 2, Available online at www.sciencedirect.com, pp: 600-604;*

18. Vickery, J. (2011): *Beyond the Creative Cities- Cultural Policy in an age of Scarcity, for made: a center for place-making Birmingham, Birmingham, November, 2011.*
19. World Health Organization Archive. (2007): *Healthy City Program Training Manual; Translation: Simin Ghanbari, Ministry of Health and Medical Education, Deputy of Health, Environmental Health and Work Center, Salem City State Secretariat - Salem Village.(In Persian)*
20. Zarabi, A. GHadami, M. Kanani, MR. (2012): *Evaluation of Urban Settlements with Healthy City Approach in Mazandaran Province; Journal of Social Welfare, 12, No. 47, pp. 151-131.(In Persian)*
21. Zarabi, A. Mousavi, MN. Bagheri-Kashkouli, A. (2014): *Investigating the level of creativity of the creative city (comparative comparison between the indicators of sustainable urban development and the criteria for creating a creative city, case study: cities of Yazd province); Journal of Geography and Urban Space Development, 1, No. 1, pp. 17-1.(In Persian)*
22. Zarabi, A. Mousavi, M. Kashkoli, A. (2014): *"A Study on the Reliability of a Creative City (Comparative Comparison between Indicators of Sustainable Urban Development and Criteria for the Creation of a Creative City, Case Study: Cities of Yazd Province)", Journal Geography and Urban Space Development, Year 1, No. 1, pp. 17-1.(In Persian)*
23. Zarghani, H. Eskandariyan, M. (2015): *Investigation and evaluation of Mashhad city based on creative city indices; 7th National Conference on Urban Planning and Management with emphasis on urban development strategies, pp 1-24.(In Persian)*
24. Ziyari, K. Janbabanejad, MH. (2012): *Principles and criteria of a healthy city; Journal of Sepehr, 21, No. 82, pp. 50-56. (In Persian).*

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Research Paper

**Analysis of Indicators of the City and Its Relation to Healthy City
Development, Case Study: Isfahan Metropolis**

Hojat Mahkouii: Assistant Professor, Department of Geography, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

Nader Shirani¹: Master of Urban Management, Najafabad Unit, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

Received: 2019/8/3

PP: 145-146

Accepted: 2019/10/27

Abstract

Various theories and models have been proposed so far for the sustainable development of cities. Theories like healthy city and creative city can be mentioned in this regard. The main purpose of this study is to analyze the indicators of creative city and its relationship with healthy urban development management in metropolitan areas of Isfahan. This research is based on applied purpose and descriptive-analytical nature. Vikor model was used to analyze and measure the data and Shannon entropy coefficient was used in the process and finally Pearson correlation method was used. The results of this study show that Zone 3 was ranked first with a score of 1 and Area 5 with a score of 0.781. The lowest level is also in Region 12, with Regions 5 and 6 scoring 1 as the best in terms of city indicators. The lowest scores are for areas 15 and 11. Finally, after determining each area's score based on creative and healthy city indices, the relationship between these two approaches between Isfahan city areas is analyzed using Pearson's correlation coefficient. The results of statistical analysis show that there is a relationship between two main variables of the study. In fact, the level of significance is less than 0.05 and the correlation coefficient is positive. That is, there is a direct relationship between the two approaches in Isfahan. The results of regression analysis showed that the beta coefficient is equal to 0.614 which can be said that 60% of changes in creative city development can be predicted by healthy city indices.

Keywords: Urban Development, Healthy City, Creative City, Isfahan.

Extended abstract

Introduction

Throughout the twentieth century, the world's population has grown dramatically, with the highest rates facing urban areas. Cities now have about half the world's population. The creative city is a place with a strong boom in art and culture, creativity and innovation, with the use of sustainable development indicators. In the meantime, creativity means communicating with identity, rights, beliefs, understanding and, in general, social welfare (Zarra et al., 2014: 3. Issues such as lack of citizen participation, lack of skills of urban managers in motivating the monitoring and monitoring of the indicators of a creative and healthy city in the city to explore this issue. Therefore, the main purpose of this research is to analyze the indicators of the city and its relation with healthy urban development in metropolitan areas of Isfahan, as well as to investigate the correlation and correlation of these two approaches in the urban areas. the creative city has evolved into a new initiative to transition from a static state to a focus on technology, infrastructure, manufacturing, and human resources (Vickery, 2011: 4). Moving towards the creation and realization of a creative city Because of the status of the city as the place of formation of the knowledge-based society, the importance and centrality of

¹ Corresponding Author's, Email: nshirani158@gmail.com, Tel: +989177047435

cities in economic development is crucial (Zarabi & Mousavi, 2014: 19). The main questions in this article are: What are the different areas of Isfahan in terms of creative city and healthy city indicators? What is the relationship between creative city and healthy city indicators in Isfahan?

Methodology:

This research is based on the applied purpose and based on the descriptive-analytical nature. The WIKOR model was used to survey and rank the areas and also in the process of performing the Wicover model, the Shannon entropy coefficient was used to weigh the indices and through the Pearson correlation method, the correlation coefficient of the two variables was tested. The findings of the research included rating and rating of each of the regions of the city of Isfahan based on the indicators of the city of creative and healthy. In this regard, the status of the regions based on the creative approach of the city and the status of these areas in terms of indicators of a healthy city is examined.

Discussion and Results:

About Creative Cities and Areas Debour first came up with a theme in 1967 called "Spectacular City or City of Spectacle" (Akbari Motlagh, 2013:3). At present, the literature on the creative city in the world is widespread and steadily growing. the growth of cities in recent decades has been very slow and unnecessary. This indiscriminate growth has become more apparent in the 1970s. According to UNESCO's Global Organizational Criterion, it is a creative city that leverages the innovations and capabilities of citizens in sustainable urban development and that the creative thinking of residents moves in harmony with urban management (Sajadiyan, 2013 : 46). In order to achieve a sustainable and creative city, the presence of 4 axes of urban ecology (competition, agreement, conflict and harmony) is essential. Isfahan urban area is divided into fifteen urban areas and outside the urban area it leads from west to Khomeini Shahr, from south to Safeh Mountain and Sepahan Shah, from north to Shahin Shahr and from east to Sajzi plain. Findings include rating and rating of each district of Isfahan based on creative and healthy city indicators. This has put the sustainable development approach on the agenda. This approach suggested various patterns of urban development. In this context, we can refer to the models under study, namely the creative and healthy city. the findings of the research included rating and rating of each of the regions of the city of Isfahan based on the indicators of the city of creative and healthy. In this regard, the status of the regions based on the creative approach of the city and the status of these areas in terms of indicators of a healthy city is examined. In the theoretical basis of the research, 18 indicators were selected in the city of Creative City and in the next step, based on these indicators, a questionnaire was designed. In this questionnaire, experts were asked to determine the rating of each region based on the indicators provided. The score matrix of each region was compiled based on the indicators. After the decision matrix is formed, the relative weight of the indices is determined. In this regard, the Shannon entropy coefficient, which is one of the most accurate methods in weighting indices, is used.

Conclusion:

The results showed that in the context of the creative city approach, the 3rd place with the first score is 1, and the 5th place with the score of 781/0 ranked second. The lowest level of creativity is related to area 12, which earned zero score. Based on the healthy city approach, the results indicate that the 5th and 6th regions with the score are equal to 1 of the best regions and the lowest scores are allocated to areas 15 and 11. In the next study, Pearson correlation coefficient and Regression analysis were used to analyze the data. The results of this part of the research also showed that there is a direct relationship between the healthy city and the creative city. Regression analysis also showed that about 60 percent of the changes in the development of the creative city can be predicted with healthy city indicators. This research proved that there is a significant relationship between theories and patterns of urban development. The results of this study show that Isfahan has the potential to emerge as a creative craft city based on indicators defined by UNESCO and theorists such as Sasaki. Successful urban development, therefore, occurs when these patterns are put together in the agenda of urban management. Therefore, it can be said that new patterns have been proposed for solving urban problems in light of the changes that have occurred in recent years in urban settlements.